

toimitti Ville Hänninen

SARJAKUVASTA ON tällä hetkellä tekeillä kaksikin väitöskirjaa. Päivi Arffman aikoo väitellä underground-sarjakuvista Turun kulttuurihistorian laitokselle ja Ralf Kauranen "sarjakuvakysymyksestä 1950-luvulla" Åbo Akademian sosiologian laitokselle. Sarjakuvakysymyksellä tarkoitetaan tuolloin muun muassa Mannerheimin Lastensuojeluliitossa, eduskunnassa ja lehdissä käytyä keskustelua sarjakuvista.

Astetta raiumpaa debattia käytiin samoihin aikoihin rapakon takana. Frederic Werthamin kirja *Seduction of the Innocent* sai aikaan EC-kustantamon epäsuorin väittelyihin kauhun- ja rikossarjakuvien kohdistuneen väkivallan ja seksuaaliväkivallan sekä yhdysvaltalaisia sarjakuvaa vuosikymmenien ajan näivettäneen Comics Code -itsensensuurijärjestelmän.

Aikaisemmin sarjakuvasta on tehty (lukuisten gradujen ja parin lisensiaattityön ohella) yksi väitöskirja. Omakustanneveteraani ja Sarjainfonkin vakituinen avustaja P.A. Manninen julkisti kasvatustieteellisen väitöskirjansa "Vastarinnan välineistö - sarjakuvaharrastuksen merkityksiä" vuonna 1995.

PILAPIIRTÄJÄ JA GRAAFIKKO Matti Remes on tehnyt Playboyn kanssa sopimuksen pilapiirrosten julkaisemisesta. Tuottelias Remes tekee piirroksia säännöllisesti yhdeksään suomalaiseen lehteen. Häneltä on ilmestynyt myös neljä pilapiirrosalbumia.

Onpa Remes Sarjainfonkin leipälajin puolelle ennättänyt: hänen ensimmäinen sarjiksensa julkaistiin Sarjiksessa vuonna 1973, ja sen jälkeen ilmestyi Enkelit-strippisarjakuva jonkin aikaa Riihimäen Sanomissa ja Eteenpäin-lehdessä, vuonna 1981 Remes sai toisen palkinnon Kemin sarjakuvakilpailuissa.

Remes itse taitaa kuitenkin pitää piipahduksiaan sarjakuvan puolelle lähinnä inhimillisenä erehdyksenä. Vai mitä voi päätellä seuraavasta raflaavasta lausunnosta (Iltalehti 17.1.): "Sarjakuva on piirtämisen motocrossia, pilakuva formula-tykköistä. Sarjakuvat ovat nuorten puuhaa. Pilakuvia tekevät ja lukevat ihan eri porukat, aikuiset."

HELSINGIN TENNISPALATSISSA nähdään huhtikuussa Carl Barksin ankkamaalauksia. Näyttely on esillä ainakin 15. heinäkuuta asti.

PETRI HILTUSEN Praedor-fantasia-sarjakuva ilmestyi ennen joulua myös roolipelinä. Praedoria on ilmestynyt yhden albumin (Praedor - Kuninkaan lapset) lisäksi muun muassa rooleleihin erikoistuneessa Magus-lehdessä, joten ratkaisu ei siinä mielessä yllätä. Burger Gamesin julkaiseman pelin mukana on viittensivua uutta sarjakuvaa.

© Petri Hiltunen

TELEVISIOSTA (TV1) alkaa 1. maaliskuuta sarjakuva-aiheinen lasten kilpailuohjelma. Kolmihenkiset, 10-12-vuotiaista lapsista koostuvat kaverijoukkoeet ottavat yhteen hyvin erityyppisissä osioissa, jotka vaativat ryhmätyötä, piirtämistä ja kirjoittamista sekä oivaltamista ja hahmottamiskykyä. Nippelitietoa sarjasta ei löydy. Sarjan idean ja kysymysten takana ovat Uudenmaan lasten ja nuorten läänintaiteilija Katja Tukainen, Juhana Salakari ja Jani Jäderholm.

TAMPEREELLA ON viime vuoden aikana pidetty sarjakuvantekijöiden tapaamisia otsikolla Lataamo. Tommi Musturin ja Mikko Jylhän alkuun saattamia tapaamisia pidettiin eri paikoissa kolmen viikon

Oikealla Matti Hagelbergin *Alvar Aalto the Furious* (Blab 11, 2000) ja vasemmalla Matti Remeksen ensimmäinen sarjakuva *Retu*, joka julkaistiin Sarjiksessa 4/1973.

välillä vuonna 2000. Tänä vuonna Lataamotapaamisia pidetään kerran kuussa, jokaisen kuukauden ensimmäisenä torstaina. Paikka on Pub Kahdet Kasvat (Kauppakatu 14, Tampere), tungoksesta ja osallistujamäärästä riippuen ylä- tai alakerrassa.

JOAKIM PIRINEN on kaikessa hiljaisuudessa viimeistelty esikoisromaaninsa *Den svenska apan*. Kirja ilmestyy lähiaikoina. Pirinen on muutoinkin ajankohtainen nimi. Suuri Kurpitsa julkaisee hänen albuminsa *Ihmiskunnan synkenävä alamäki* suomeksi kevään kuluessa.

KULTTUURIVIIKKOJEN seuraava numero on sarjakuvaspesialiaali. Huhtikuussa ilmestyvän lehden on toimittanut Ilars Nissen ja siinä nähdään muun muassa Julie Doucetia, Max Anderssonia ja Anke Feuchtenbergeriä.

UNIVERSITY PRESS OF MISSISSIPPI on julkaissut kolme varsin kiinnostavaa sarjakuvafietokirjaa. Robert C. Harveyn *Accidental Ambassador* Gordo on Meksikoon sijoittuvasta Gordo-sarjakuvastaan (1941-1985) tunnetun Gus Arriolan 460:llä stripillä höystetty elämäkerta. Mainicosta Comics As History -kirjastaan tunnettu M. Thomas Inge on toimittanut Charles M. Schulz: *Conversations* -kir-

Falcon oli Marvelin ensimmäinen musta supersankari. Kuva Ilpo Lagerstedtin kirjasta *Supersankarit* (Kirjastopalvelu, 1991).

jan, joka on Tenavat-mestarin haastatteluista koottu elämäkerta. Viimeisenä - ja ainakin allekirjoittaneen mielestä mielenkiintoisimpana - mainittakoon Jeffrey A. Brownin *Black Superheroes, Milestone Comics And Their Fans*, joka tutkaille mustien supersankarien historiaa. Mustia supersankareita alkoi ilmestyä sarjakuvien 1970-luvulla Shafin ja muiden blaxploitaatio-leffojen innoittamana. Lehtipisteisiin ilmestyi useita lyhytikäisiä lehtiä, muun muassa *Black Panther*, *Black Goliath*, *Black Lightning* ja *Powerman*.

STAN DRAKEN vuonna 1953 luoman Juliet Jonesin Sydän (*The Heart of Juliet Jones*) -sarjan tuotanto on lopetettu. King Features Syndicate päätti lakkauttaa USA:ssa kannattamattomaksi käyneen sarjan. JJS päättyi traagiseen cliffhangeriin, joka voitaneen myös tulkita tekijöiden kommentiksi. Eivätkä Juliet Jones päätyvät lentokoneeseen, joka kaapataan ja alkaa syöksyä kohti maata. Viimeisen stripin viimeisissä ruuduissa Juliet toteaa: "Näin ei saa tapahtua", johon Eve lausuu: "Rakastan sinua". Loppu.

ANGOULÈMEN SARJAKUVAFESTIVAALIEN pääpalkinto meni tänä vuonna Martin Veyronille. Aikojnaan Tapiirissa julkaistu Veyron

tunnetaan seksuaalisuutta ja ihmissuhteita luotaavista albumeistaan. Muuten tämä vuosi oli selvästi välivuosi. Alph-Art-raati

päätyi palkitsemaan lähinnä keskitasoisia huumorisarjakuvia. Fanzine-palkinnolla palkittiin muuten Stripburger, omistuneen Suomenumeronsa ansiosta!

nostuneita. Vieraiden joukossa oli myös runsaasti paikallisia sarjakuvapiirtäjiä kuten Willem, Charles Berberian, Killoffer, Jean-Christopher Menu ja Yvan Alagbé. Pariisista näyttely siirtyy Boréales-tapahtumaan Caeniin. Sen jälkeen vuorossa ovat muun muassa Berliini, Kemi, Turku ja Tukholma.

Oikaisu

VIIME SARJAINFOSSA julkaistuun Tommi Musturin haastatteluun lipsahti vahingossa väärä kuva. Oikeanpuolimmaisena sivun iso kuva on Marko Latva-Nikkolan, ei Musturin tekemä. Sarjainfo-pahoittelee erhettä.

SARJAKUVANTEKIJÄT RY:N bd@fi-näyttely avattiin Pariisin Suomi-instituutissa 30. tammikuuta. "Sarjakuva ja moderni teknologia"-teeman ympärille kiertävän näyttelyn sarjakuvat ovat tilaustöitä, muun muassa Pentti Otsamolta, Matti Hagelbergiltä, Kivi Larnolalta, "Juba" Tuomolalta, Tarmo Koivistolta ja Katja Tukiaiselta. Samassa yhteydessä julkistettiin myös kirjakaupoissa myytävä, kolmekielinen näyttelykatalogi. Ennen avajaisia järjestettiin seminaari, jossa pohdittiin ulkomaisten vaikuttajien vaikutusta sarjakuvaan. Puheenvuoron käyttivät Pierre Christin, Jean-Paul Jennequin, Petri Kemppinen ja Jukka Heiskanen. Avajaisiin oli saapunut suurin joukoin sarjakuvaväkeä ja muuten vain instituutin näyttelyistä kiin-

Avajaistunnelmia Pariisin Suomi-instituutissa. Katosta roikuvat teokset: Matti Hagelberg vasemmalla ja Juba Tuomola oikealla. Valokuva: Ville Hänninen.

© Tommi Musturi

TÄMÄN INFON VÄLISSÄ ON JÄSENMAKSULOMAKE. KÄYTÄ SITÄ!

Maksa vuoden 2001 jäsenmaksusi parin viikon kuluessa tämän numeron vastaanottamisesta. Ja jäsenmaksuhan on 90 mk, alle 18-vuotiailta 60 mk.

UUDENMAAN JA ITÄ-UUDENMAAN ALUEEN LASTEN JA NUORTEN SARJAKUVAKILPAILU!

Uudenmaan taidetoimikunta, Suomen sarjakuvaseura ja Sarjakuvantekijät ry julkistavat sarjakuvakilpailun Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan alueen lapsille ja nuorille. Kilpailussa on kolme sarjaa:

- 1) alle 12-vuotiaat
- 2) 12-15-vuotiaat
- 3) 16-19-vuotiaat

SARJAKUVAT TULEE PIIRTÄÄ vaikoiselle paperille mustalla piirtimellä (huopakynä, huusterä, sivellin tms.). Paperin koko on A4 tai A3. Sarjojen pituus on vapaa. Tekijä lähettää kilpailuun hyvät mustavalkokopiot. Voittajilta tilataan piirrosoriginaalit näyttelyä ja kilpailualbumia varten.

TYÖT pyydetään lähettämään 30. huhtikuuta mennessä osoitteeseen:

Sarjakuvakilpailu/Uudenmaan taidetoimikunta
Etelä-Suomen lääninhallitus
PL 110
00520 Helsinki

Kilpailun voittajat julkistetaan Helsingin 16. sarjakuvafestivaalien yhteydessä syksyllä 2001

LISÄTIETOJA

Uudenmaan taidetoimikunnan lasten ja nuorten läsnäntaiteilija
Katja Tukainen
puh: (02) 05163123
sähköposti: laanintaiteilija.katjatukainen@kolumbus.fi

LIITY

SARJAKUVAPOSTITUSLISTALLE!

Puhekupa on suomenkielinen postituslista, jonka tarkoituksena on toimia tiedotus- ja keskustelukanavana sarjakuvaan liittyvissä asioissa. Lista on avoin kaikille, niin sarjakuvan lukijoille kuin tekijöillekin.

Listalla käytävien keskustelujen tulee liittyä sarjakuvaan. Muita rajoituksia ei ainakaan toistaiseksi ole.

Mainosposta listalle ei saa lähettää. Mainonnaksi ei katsota pienlendistä, näyttelyistä, sarjakuvatapahtumista yms. ajankohtaisista asioista tiedottamista.

Liityäkseen listalle lähetä seuraavanlainen sähköpostiviesti:

To: major@omc@katto.kaapeli.fi
Subject:
Viesti: subscribe puhokupa

LISTALLE LIITETÄÄN tällöin se sähköpostiosoitte, jonka kautta liittymisviesti on lähetetty. Jos haluat liittyä jollakin muulla sähköpostiosoitteella, lisää osoite viestin perään.

Puhekupa-listan osoite on puhokupa@katto.kaapeli.fi ja vain listalle kuultavat voivat postittaa listalle.

Pole numero 4:n sarjakuvissa loistavat tekijöiden lisäksi myös värilliset 132 sivuisen, poksarikokoinen värialbumi sisältää sarjakuvia ja osittolyt 21 tekijää. Mukana mm. Petteri Tikkanen, Mikko Toivonen, Terhi Ekeboom, Tommi Musturi, Mikko Lietzen, Ilja Karsikas ja Latva-Nikkolan veikekset.

Tilaa Pole numero 4 maksamalla 40 markkaa tilille OP 540804-226780 (Manka Tammela) ja ilmoittamalla yhteystietosi osoitteeseen: **POLE**, c/o Marika Tammela, Husuahontie 12 as 3, 43100 SAARIJÄRVI tai sähköpostitse: tukka@geepoo.com